

особливості реалізації представництва прокуратурою у господарському процесі.

Так, Добровольська В.В. зазначає, що деякі положення ГПК ставлять прокурора у залежність від певних обставин, хоча прокурори згідно зі ст. 6 Закону України "Про прокуратуру" повинні здійснювати свої повноваження на підставі додержання Конституції та законів України незалежно від будь-яких органів державної влади, посадових осіб, а також рішень громадських об'єднань чи їх органів. Крім того, ці положення ставлять захист інтересів підприємства у залежність від державної форми власності, що неприпустимо. Необхідно зрівняти всі форми власності у правах на захист прокурором введенням відповідного положення до ГПК [2, с.86]. Дане твердження справді заслуговує на увагу, оскільки, підприємства з певною часткою державної власності у своєму капіталі будуть мати привілеї у розгляді справ господарським судом, а це призведе до порушення ст.24 Конституції України, де зазначається, що не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками [1]. Щоб виправити дану ситуацію Конституційного Суду України виніс рішення від 08.04.1999р. № 3-рп/99 у справі за конституційними поданням Вищого арбітражного суду України та Генеральної прокуратури України щодо офіційного тлумачення положень статті 2 Арбітражного процесуального кодексу України (справа про представництво прокуратурою України інтересів держави в арбітражному суді) і постановив, що прокурори та їх заступники подають до арбітражного суду позови саме в інтересах держави, а не в інтересах підприємств, установ і організацій незалежно від їх підпорядкування і форми власності [3]. Але цим рішенням Конституційного Суду України проблему не усунути, оскільки на практиці в суді зі сторони прокуратури будуть лобіюватися інтереси підприємства, яке має відношення до частки державної власності і єдиний вихід виправлення даної ситуації на думку авторів вбачається у внесенні відповідних змін до Конституції України, Закону України "Про прокуратуру", Господарського-процесуального кодексу України у частині можливості прокуратури звертатися з позовом на захист прав та охоронюваних законом інтересів окремих громадян, колективних об'єднань, юридичних осіб.

Проте, існує позиція науковця щодо прокурора, який бере участь у розгляді справи у господарському суді, який не є представником сторін у розумінні представництва сторін, передбаченого ст. 28 ГПК України, оскільки він діє безпосередньо на підставі закону в силу свого посадо-

вого статусу та не потребує ніяких додаткових спеціальних повноважень. Автор обґрунтовує думку про недоцільність реалізації в господарському судочинстві обґрунтованої в цивільній процесуальній науці концепції "подвійного позивача", яка полягає у тому, що особа, зокрема прокурор, яка ініціює порушення провадження у справі на захист прав і охоронюваних законом інтересів, іменується процесуальним позивачем, а особа, в інтересах якої подано позов,— матеріальним позивачем. На переконання авторів, втілення в процесуальному законодавстві концепції "подвійного позивача" призведе лише до ускладнення судочинства. Крім того, якщо поширити цю концепцію на інші процесуальні інститути, то можна дійти висновку про доцільність введення подвійних відповідачів і третіх осіб[4.с.14].

Слід підтримати думку автора про виключення можливості прокурора, який бере участь у справі на стороні відповідача, визнавати позов повністю або частково. Тому з цією метою, потрібно внести зміни до ст. 29 ГПК України.

Література

1. Конституція України від 01.02.12 // Відомості Верховної Ради України.— 2012.— №10.— Ст.68.
2. Добровольська В. Деякі питання представництва у господарському судочинстві України / В. В. Добровольська // Вісник господарського судочинства.— 2010.—№2.—С.81-88.
3. Рішення Конституційного Суду України від 08.04.1999р. №3-рп/99 // Офіційний вісник України.— 1999.— № 15. — Ст. 35.
4. Дем'як В.М. Учасники господарського судочинства в позовному провадженні / В.М. Дем'як. Автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук: спец.12.00.04 — господарське право; господарсько-процесуальне право.— Київ, 2013.— 19с.

УДК 347.826:629 (043.2)

Колосов Р.В.,
к.ю.н.,

Маріупольський державний університет, м. Маріуполь, Україна

ПРАВОВІ АСПЕКТИ СТРАХОВОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА НА ТРАНСПОРТІ

Створення ефективної системи страхового посередництва відіграє дуже важливу роль у розвитку страхового ринку в цілому. Як правило,

потенційний страхувальник ознайомлюється зі страховою компанією саме через страхового посередника. Його серйозність, компетентність і, насамперед, надійність і вміння правильно користуватися конфіденційною інформацією, наданою йому клієнтом, формують імідж не тільки страхової компанії, яку він представляє, а й страхового ринку в цілому. Значення страхового посередництва полягає також у створенні і забезпеченні робочих місць, зростанні доходів населення, формуванні та збереженні середнього класу.

Страхова діяльність на транспорті в Україні може відбуватися за участю страхових посередників: страхових агентів та страхових брокерів, що підтверджено нормами статті 15 "Посередницька діяльність у сфері страхування" Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про страхування", від 04.10.2001 р. № 2745 -III (далі – Закон № 2745) [1].

Посередницька діяльність страхових (перестрахових) брокерів здійснюється як виключний вид діяльності і може включати консультування, експертно-інформаційні послуги, роботу, пов'язану з підготовкою, укладанням та виконанням (супроводом) договорів страхування (перестрахування), в тому числі щодо врегулювання збитків у частині одержання та перерахування страхових платежів, страхових виплат та страхових відшкодувань за угодою відповідно із страхувальником або перестрахувальником, інші посередницькі послуги в страхуванні та перестрахуванні на транспорті за переліком, установленим Уповноваженим органом.

Страхові брокери – юридичні особи або громадяни, які зареєстровані в установленому порядку як суб'єкти підприємницької діяльності та здійснюють за винагороду посередницьку діяльність у страхуванні від свого імені на підставі брокерської угоди з особою, яка має потребу в страхуванні як страхувальник. Страхові брокери – громадяни, які зареєстровані в установленому порядку як суб'єкти підприємницької діяльності, не мають права отримувати та перераховувати страхові платежі, страхові виплати та виплати страхового відшкодування.

Порядок реєстрації страхових (перестрахових) брокерів визначається Уповноваженим органом.

Страхові агенти – громадяни або юридичні особи, які діють від імені та за дорученням страховика і виконують частину його страхової діяльності, а саме – укладають договори страхування, одержують страхові премії, виконують роботи, пов'язані зі здійсненням страхових виплат та страхових відшкодувань. Страхові агенти є представниками страховика і діють у його інтересах за винагороду на підставі договору доручення із страховиком.

Посередницька діяльність на території України з укладання договорів страхування з іноземними страховиками не допускається.

Страхові (перестрахові) брокери-нерезиденти можуть надавати послуги лише через постійні представництва в Україні, які повинні бути зареєстровані як платники податку відповідно до законодавства України та включені до державного реєстру страхових (перестрахових) брокерів.

Щоб забезпечити сумлінне та професійне виконання брокерами своїх зобов'язань, перед учасниками страхового ринку проводиться їх сертифікація.

Для цього було розроблено "Інструкцію про порядок сертифікації страхових брокерів, ведення державного реєстру страхових брокерів та регулювання їх діяльності" відповідно до Закону України "Про страхування" та "Положення про особливі умови діяльності страхових брокерів", затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України 29.04.99 р. за № 747.

Згідно з Інструкцією, сертифікація страхових брокерів здійснюється шляхом проходження навчання та/або складання іспиту громадянами-підприємцями або керівниками юридичних осіб, які зареєстровані в установленому порядку як суб'єкти підприємницької діяльності і мають намір проводити брокерську діяльність на страховому ринку.

Включення до державного реєстру страхових брокерів здійснюється після проходження громадянами-підприємцями або керівниками юридичних осіб навчання та /або складання іспиту з отриманням ними сертифіката про одержання професійних знань, що відповідають базовому рівню кваліфікації страхового брокера.

Брокер, що не включений до реєстру не може працювати на страховому ринку. Інструкція містить також вимогу щорічно оприлюднювати державний реєстр.

На підставі отриманого свідоцтва страховий брокер може надавати такі види послуг на транспорті:

- 1) залучення клієнтури до страхування, її пошук;
- 2) роз'яснювальна робота з видів страхування, якими цікавиться клієнт;
- 3) підготовка та, відповідно до наданих повноважень, оформлення потрібних для укладення договору страхування документів, збирання потрібної інформації, а також ведення переговорів та укладення договорів страхування за дорученням клієнта;
- 4) підготовка та, відповідно до наданих повноважень, оформлення потрібних документів для отримання страхового відшкодування (страхової суми);

5) за дорученням страховика та за його рахунок, при наявності відповідної угоди – організація виплат страхової суми або страхового відшкодування та ін.

На сьогодні діяльність страхових брокерів є найбільш актуальною в перестрахованні. Крім того, діяльність страхових посередників може дати поштовх до розвитку особистого страхування (наприклад, страхування життя). А з розвитком та поглибленням ринкових відносин на страховому ринку України роль страхових посередників зростатиме, що піде на користь і страхувальникам, і страховикам. При цьому забезпечуватиметься постійне поліпшення якості страхових продуктів за рахунок налагодження тісніших взаємозв'язків між страховими посередниками та страхувальниками.

Література

1. Про страхування: Закон України від 07.03. 1996 р. // Відомості Верховної Ради.– 1996.– №18.– Ст. 78.

УДК 346.12 (043.2)

Коросташивець Ю.Г.,
здобувач,

Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАНУ, м. Київ, Україна

ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ДОГОВОРУ НА ГОТЕЛЬНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Питання правової регламентації договору на готельне обслуговування тривалий час залишається поза увагою вітчизняних науковців.

Так, відносини, які виникають між готелем і туристом на підставі договору на готельне обслуговування, мають цивільно-правову природу, оскільки цей вид договору є різновидом договорів про надання послуг.

До договору на готельне обслуговування застосовуються як норми цивільного, так і норми господарського та адміністративного законодавства.

Загальні положення щодо договору про надання послуг врегульовуються главою 63 ЦК України.

Згідно зі ст. 901 ЦК України за договором про надання послуг одна сторона (виконавець) зобов'язується за завданням другої сторони (замовника) надати послугу, яка споживається в процесі вчинення певної дії або здійснення певної діяльності, а замовник зобов'язується оплатити виконавцеві зазначену послугу, якщо інше не встановлено договором.

Відповідно до ст. 22 Закону "Про туризм", за договором на готельне обслуговування одна сторона (готель або інший суб'єкт, що надає послуги з розміщення) зобов'язується за дорученням іншої сторони (проживаючого) надати послуги по тимчасовому проживанню (ночівлі) у спеціально обладнаному жилому приміщенні (номері), виконати або організувати виконання інших визначених договором на готельне обслуговування послуг, пов'язаних з тимчасовим проживанням, а проживаючий зобов'язується сплатити за ці послуги встановлену плату [4].

Дослідивши дане визначення можна дійти висновку, що договір на готельне обслуговування є консенсуальним, двостороннім, оплатним, строковим, публічним і належить до договорів приєднання.

Договір на готельне обслуговування є консенсуальним – при укладенні договору на готельне обслуговування між готелем і особою, яка бажає розміститися в готелі для проживання, має бути досягнуто згоди. Надання готельних послуг полягає у виконанні з боку виконавця договору, який набрав чинності.

Відповідно до п. 3.6. Правил користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг [2], договір про надання основних готельних послуг споживачу вважається укладеним після оформлення документів на проживання (заповнення анкети, реєстрації) та засвідчується розрахунковою квитанцією або іншим розрахунковим документом, що підтверджує укладення договору і містить у собі: 1) найменування готелю, його реквізити (для приватного підприємця – прізвище, ім'я по батькові, інформацію про державну реєстрацію); 2) прізвище, ім'я та по батькові споживача; 3) інформацію про номер (місце в номері), що надається; 4) ціну номера (місця в номері); 5) інші необхідні дані на розсуд готелю.

Договір на готельне обслуговування є двостороннім і оплатним так, як обов'язок готелю (іншого суб'єкта, що надає послуги з розміщення) надати послуги по тимчасовому проживанню (ночівлі) породжує обов'язок проживаючої особи сплатити за ці послуги встановлену плату.

Договір на готельне обслуговування має строковий характер, оскільки передбачає тимчасове проживання в ньому, незалежно від тривалості строку.

Даний договір є публічним. Поняття публічного договору є узагальненням щодо цивільно-правових договорів, завдяки яким забезпечуються потреби широкого кола споживачів, зокрема й у сфері готельного обслуговування. Оскільки діяльність підприємців із обслуговування широкого кола споживачів є публічною, то й договори, що опосередковують цю діяльність, названі публічними [5, с.439].